

Izlazi svakog utorka i petka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani netiskaju, a nefrankirani neprimaju. Predplata sa postarinom stoji: 12 K u obće, 11 K na godinu 6 K za seljake, 5 K u godinu ili K 6 - odn. 3 - na pol-godine. Izvan carevine više poštarina.

Pojedini broj stoji 40 K, koji u Puli, toli i izvan iste. Uredništvo se nalazi u ulici Giulića br. 1. U otmara stranke osim nedjelje i svake srijede dan od 11-12 sati prije podne.

NAŠA SLOGA

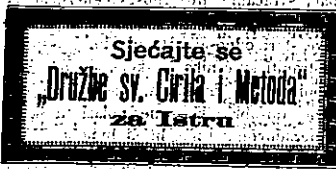
Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rastu male stvari, a nesloga svo pokvari. Narodna poslovica.

Oglas, pripisana itd. Takaju i računaju se na temelju običnog sjednika ili po dogovoru. Novi se predloženi oglasne itd. šalju se naputnicom ili polož. računom pod rukopisom u Beču na administraciju lista u Puli. Kod napuete valja točno saznati ime, prezime i najbližu poštu predložnika. To list na vrijeme ne prima, nako, to javi odgovarajući u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvanš. napis. Reklamacija. Cokovog računa br. 817.849.

Telefon tiskare broj 38.

Odgovorni urednik i izdavaatelj Stepo Givić. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Zastupnik naroda,

koji taji nevolje pokrajine na najvišem mjestu.

Dne 13. t. mj. nagovorio je cesar i kralj Franjo Josip nakon primanja delegacija u Budimpešti, među ostalima i delegata za Istru g. dr. Pier-Antona Gambini-a. Na upit cara, da li je Istru mnogo pretrpila radi mraza, odgovorio je Gambini, da je, u ne toliko koliko prošle godine. Zatim reče delegat, da su gospodarsveni odnosi veći tečajem nekoliko godina žalostni. Željeznicom Trst—Poreč—Kanfana, da će se te odnose poboljšati. Konačno preporuča previšnjem zaboru uređenje rijeke Mirne.

Odgovor g. delegata naše siromašne Istre, morao je osupnuti svakoga koji je zanj doznao, i koji pozna prežalostno gospodarsko stanje ove nesretne pokrajine.

A to stanje mora da je poznato i samomu vladaru, jer je baš na gospodarsko polje svrnuo svoj govor, i jer prati bez dvojbe pozornu razpravu carevinskoga vieća. Tuj su naši zastupnici i letos podigli opetovno svoj glas pozivljuć cesarsku vladu, da priskoči narodu na pomoć, radi težkih elementarnih nevolja, koje su ga snašle u raznih krajevih Istre. Za te nevolje morao je znati i de-

legat Gambini i kao zastupnik jednog diela Istre u Beču i kao zemaljski zastupnik i kao član zemaljskoga odbora.

Kao državni zastupnik morao je znati, da su narodni zastupnici g. dr. Luigi i g. dr. prof. Spiničić u sjednici carevinskog vieća dne 26. febrara 1900. stavili slededi prešni predlog:

1. Pozivlje se c. kr. vladu bezodvlačno, da li nabavi oštećenim poreznim obćinama mjestnih obćina Podgrad Materija potrebiti broj ciepljenih stabalaca, da uzmognu oštećeni ista zasadiiti ved ovog proljeća; 2. da podieli iz državne blagajne šteti odgovarajuću novčanu pomoć, koju bi se imalo razdieliti među oštećene kao odštetu, a kao dar: među one, koji budu nastojali svoje voćnjake najbolje i najbrže obnoviti.

Obrazlažuć prešni predlog, navedoše g. zastupnici slrašni poredici, koja je vladala dne 14. 15. i 16. decembra 1899. u sudbenom kotaru Podgrad, i koja je u poreznih obćinah mjestne obćine Podgrad naniela samo na voćkah preko 53.000 kruna, a u poreznih obćinah mjestne obćine Materija preko 50.000 K štete.

Ako svega toga nije znao istarski delegat, kao državni i zemaljski zastupnik, moralo mu je to poznato biti bar kao zemaljskomu prisjedniku.

Glavarstva oštećenih obćina utekoše se molbami za pomoć koli državnij, toli zemaljskoj oblasti.

Glavarstvo obćine Podgrad obratilo se odmah posebnom molbom na zemaljski odbor u Poreču, priloživ molbi podroban popis i pregled štode proračunane po jednoj procjeni na 53.562 K, a po drugoj čak na 98.385 K.

Na tu molbu dobilo je rečeno glavarstvo slededi odgovor:

N. 633

Parenzo li 27 genaio 1900.

Alla Podestaria

Castelnuovo di Carso.

Gli effetti — quali essi si sieno — del danno dei censiti di 7 Comuni censuari del Castelnuovano sofferto in conseguenza del gelo, non si faranno sentire, che all'epoca del raccolto dei frutti; non si presenta perciò l'urgenza di un provvedimento immediato.

Per questo motivo, e perchè alla Giunta provinciale altresì difettano mezzi adeguati a soccorrere in misura corrispondente ai bisogni eventuali della popolazione, e perchè finalmente in ogni caso ed in prima linea sarebbe chiamato a provvedervi il Comune, non è in grado la scrivente di far luogo alla domanda espressa nel rapporto 19 corr. N. 2278/VIII. 1899 di codesta Podestaria, alla quale resta libero di produrre analoga istanza alla Dieta provinciale nella imminente sessione.

Dalla Giunta provinciale dell'Istria

p. Il Capitano provinciale

Dr. Cleva m. p.

Zemaljski odbor odgovara dakle: 1. da će se posljedice štete oćutiti tekar prigodom branja voća i

2. da se radi toga neuvijda potrebu prešno pomoći.

Stih razloga, i jer neima zemaljski odbor novca, a da bi mogao primjerenog eventualnoj potrebi naroda pomoći, i konačno, jer bi morala tuj u prvom redu obćina na pomoć priskoćiti, nemože zemaljski odbor uslišati molbe obćine Podgrad,

kojoj je slobodno, da se uteče jed-nakom molbom na zemaljski sabor za predstojećeg zasjedanja.

Koli odgovor istarskoga delegata Njeg. Velikanstvu, toli onaj zemaljskoga odbora u Poreču obćinskomu glavarstvu u Podgradu vriedni su, da im se posveti posebni članak, što ćemo učiniti u budućem broju.

Iz carevinskog vieća.

Beč, 20. maja 1900.

Prošao je evo već drugi tjedan što se je sastalo carevinsko vieće, i obrđazvalo se je šest sjednica. Cijela ta dva tjedna, svih tih šest sjednica, prošlo je u obstrukciji. Posla su imali samo sarski bilježnici tim, da su prozivali imena svih 425 zastupnika, i da su morali čitati razne podneske, kao molbe i interpelacije. Prisutan je morao biti predsjednik ili jedan od dvojice podpredsjednika; svako toliko najmanje 50 čeških zastupnika, i uvijek bar 100 drugih zastupnika. Češki zastupnici morali su biti prisutni, ako su htjeli postavljati predloge za imenična glasanja, i neki njih da paze, da li se cieie molbe i interpelacije čita. Ostalih 100 moralo je biti prisutno, jer inače bi Češi predložili, da se sjednica svrši, što bi se po pravilniku moralo i dogoditi. Češki zastupnici postavili su interpelacija u svem i svaćem, jako mnogo u češkom jeziku. Prilagali su interpelacijam cieie knjige, zaplijenjene pjesme, ili druge sastavke, koje se je sve moralo čitati.

Zastupnici, koji su htjeli što raditi, među njimi i naši, obavljali su stogod privatno kod raznih čimbenika, i postavili su po koju interpelaciju, ne možda iz šale, nego iz nužde.

Tako je n. p. dr. Rizzi postavio interpelaciju na ministra bogostovja i nastave, radi ustrojenja obrtneskoie u Puli.

Podlistak.

Matija Grbić (Mathias Carbitius Illyricus).

Kršna je i bregovita Istra svagda, pa i u 16. vijeku teško prehranjivala svu svoju djecu: mnogi su njezini sinovi bili prinudjeni već u ono vrijeme, u koje su povrh toga i Turci često pljačkali u njezinim krajevima, da priuredjuju svakidašnji kruh u tuđinj svijetu kao brodari, trgovci, zanatlije itd., a kadšto i kao naučnjaci. Još i danas čitamo često, osobito u gradovima južne Njemačke, hrvatska imena povrh mnogih dućana, pa se kod toga i nelotice sjetimo siromašna: Istranina, koji je prije stolne i više godina od nužde i nevolje, bolna srca i za uvijek ostavio rodjenu grudu, da traži sreće u stranim, bogatijim i plodnijim krajevima. Bijeda je naglala i našega Matiju Grbića, te se za uvijek rastao s rodnim krajem i otišao u

Njemačku, ali marljivost mu je njegova i osobiti dar brzo pomogao, te od siromašna dječaka postade u kratko vrijeme od nekoliko godina; ugledni profesor sveučilišta u Tubingenu.

Matija se Grbić (sam se redovno do smrti potpisivao Mathias Carbitius Illyricus) rodio oko god. 1505. u Istri — po svoj prilici u Labinu, jer ga poznati Matija Franković (Mathias Flacius Illyricus), za kojega pouzdano znamo, da se rodio u Labinu, naziva svojim zemljakom. Otac njegov, siromašan crevljar (sutor), imao je još nekoliko djece, pa je bio s njima veoma strog, i za rana ih je priučavao na rad. Matija je morao biti već u djetinjoi dobi veoma darovit, ali kako Istra u ono vrijeme nije još imala javnih škola, a otac je njegov bio tako siromašan, da je jedva hranio svoju porodicu, te nije mogao da ga šalje k učiteljima od zanata, po svojoj prilici naš Grbić ne bi bio naučio ni čitati, da ga sudbina nije odvela u Njemačku, gdje je bilo već mnogo Istrana, najviše trgovaca.

I Grbića odvedu u Njemačku jedan od ovih trgovaca; i to u Nürnbergu

bit će, da ga je poveo sa sobom neki Sebastijan Raimdich, trgovac u Nürnbergu († 1563), kojega Grbić spominje u kasnije vrijeme kao svoga dobrotvora i zemljaka. Roditelji dađu Matiji 15 novčića poputnine i rastadoše se s njim za uvijek. Grbiću je tad moglo biti oko 12 godina, a čini se, da je i njegova vrdra bila, da izučit trgovinu, no sudbina odredi drugčije. Grbić je naime brzo nakon svoga dolaska u Nürnberg naučio njemački, a k tomu čitati i pisati. U to dodje g. 1526. u Nürnberg poznati humanista Joakim Camerarius (Kammermeister) i uredi ondje prvu latinsku školu, koja postoji još i danas. Sreća nekla namjeri Grbića na Kamerarija, a ovaj upozna u mlada čovjeka osobiti dar za učenje i poče ga obučavati u latinskom i grčkom jeziku. Grbić, kako je bio darovit, nauči za kratko vrijeme oba jezika, te ga je Kamerarij osobito zavolio, a mnogi su mu se imudni građani nberberski divili i davali mu potpore, da upotpuni svoje znanje u kojem sveučilištu.

U proljeću g. 1533. povjeri Kamerarij Grbiću nekoliko imućnijih mladih ljudi, da ih povede u sveučilište u Heidelberg i da

bdije nad njihovim naukama. I Grbić je dakako kod toga učio u sveučilištu, ali ne ostade dugo u Heidelbergu, te već slijedeće godine polazi sa svojim mladim ljudima, većim dijelom djecom bogatih nürnbergskih građana, u Wittenberg. Wittenbersko je sveučilište upravo u ono vrijeme bilo na osobitu glasu poradi vršnih svojih učitelja Martina Luthera i Filipa Melancthon-a, a Kamerarij, koji je prijateljevao s obojicom, preporuča im toplo svoga učenika i Luther priljubi brzo darovitoga mladog čovjeka, te je naš Matija zajedno sa svojim šćenicima bio čest i rado vidjan gost kod njegova stola. U sveučilištu je Grbić upisao se 6. svibnja 1534.) bio Melancthonov djak, a ovaj je doskora upoznao temeljito njegova poznavanje klasičnih jezika i književnosti, te Grbić postade već 28. kolovoza iste godine magister artium. Melancthon je kod svake zgrade, osobito dopisujući s prijateljima, hvalio Grbića i nekoliko puta izjavio, da ne poznaje čovjeka, koji bi temeljitije od njega poznavao grčki jezik i književnost, a osim toga mu pribavi dozvolu za predavanje grčke književnosti

) Ovu crticu o glasovitom našem zemljaku pripisao nam je veleuč. g. dr. Guro Korber, pr. profesor i pisac u Zagrebu, na čemu mu se liepo zahvaljujemo. Op. Ur.

Na istoga ministra postavio je interpelaciju zastupnik Pogodnik i drugovi radi u jenaru tekuće godine obavljeno ime- novanjanje ravnatelja državne pučke škole u Trstu, Via Fontana.

Na istoga zastupnici Spinčić, Laginja i drugovi obzirom na razsudbu upravnoga sudišta, glede nastavnoga jezika na novo ustrojenoj školi u Šterni, i u svrhu da se provedu novi izvidi glede narodnosti tamošnjih stanov- nika, jezika koji oni i njihova djeca go- vore.

Zastupnik Spinčić i drugovi obnovili su interpelaciju u svrhu, da se već jednom riješi podnesak predstavnika za druge Pregara, za razdieljenje imanja te zadruge.

Ministar-predsjednik, kao upravitelj unutarnjih poslova, podastroje je izkaz, kako se je razne državne vjeresije, dozvoljene po carevinskom vieću, za ublaženje biede, razdielilo na pojedine krunovine, i u ovih na pojedine kolare. O tom možda, koju, više drugi put. Za danas budi spomenuto, da je od toga odpalo na Primorje, najviše na Istru, prvi put 226.084 K, drugi put 60.000 K. Oboje se je dozvolilo i dalo usljed prešnih pred- loga naših zastupnika.

C. kr. vlada predložila je carevinskom vieću ponekle promjenjen financijski zak- on za godinu 1900, i privremeni proračun za dobu od 1. jula do 31. decembra 1900.

Dvojiti je, da li će do razprave ni ovoga posljednjega doći: Već se je počelo izdicati, da će se i ministarstvo Koerber, kaostu su se u posljednjih godinah, mini- starstva Badeni, Gautsch, Thun, Wittek, morati poslužiti sa § 14., ako hoće da ladju, državu, vuče napried.

Za sad nepuste Česi, da bi se u parlamentu bud o čem razpravljalo. Ovih dana bili su i oni u sjednici parlamen- tarne komisije desnice. Bila je to jedina sjednica, koju je ta komisija u ova dva tjedna obdržavala. Kaže se, da su zastup- nici hrvatskoga, slovenskoga i rusinskoga kluba najviše doprinijeli, da se je i ta sjednica obdržavala. O razpravah te ko- misije nejma nikakve službene objave, nego ipak je šlogod na javnost o njih došlo. Po tom što je došlo, reć bi, da se je glavno o tom razpravljalo, da se des- nica uzdrži, a to da se može jedino onda, ako Česi napuste obstrukciju. Ovi opet da ne obstruiraju za to, da obstruiraju, da nećine to radi, nego prisiljeni okolnostmi. Da su pripravni odustati od nje, ako se bar njeka zadovoljstina dade českomu narodu, poglavito da se naredbom, dok ne bude odnosnoga zakona, proglasi kao

nutarnji službeni jezik česki u českih ko- tarih Česke. Do sljedeće sjednice, koja će se obdržavati jedva poslie Duhova, da će viditi, da li da se to dogodi ili ne. Ako se to ne dogodi, onda nebi Česi odustali od obstrukcije i onda se nebi uzdržala desnica. Ako se dogodi, onda bi Česi odustali od obstrukcije, i onda bi se uzdržala desnica — al onda bi nastala ob- strukcija sa strane Njemica. Njemci su već napovjedaju u svojih listovih i svojih razgovorih.

Dakle ili ovako ili onako, prieti ob- strukcija, a uz obstrukciju nemže se uzdržati parlament. Radi nje padale su ovo već tri godine vlade. Uvijek se je mi- sililo, da će iza padše vlade sljedeća vlada biti sretnija, i naći načina, da se u par- lamentu redovito razpravja. Sad se veli, da neće pasti vlada, nego da će pasti parlament, da će bit razpušteno care- vinsko vieće.

Čekajmo dva tri tjedna, i vidit ćemo. Ovako kako je već tri godine, neda se, nebi se smjelo dalje.

Što se još ovo dva tri tjedna čeka, i što zastupnička kuća nejma sjednica do poslie Duhovskih blagdana, uzrokom su delegacije, koje imadu sljedeća dva tjedna svoje sjednice u Budapešti.

DOPISI.

Nerezina, mjeseca maja 1900.

Nek bude već jednom mir! Ovakog jednoglasno vapi nerezinski puk, koji je jedini očutio i pretrpio, zie poslie- dice minulih nemira i borba. Ali oni, koji su bili uzrok tih posljedica, uvidili su, da kad bi i nadalje vodili takvu igru, bilo bi to veoma pogibeljno po njihov program, i za to privredisa neku prividnu stanku, gdje se iza zastora prikupljalo i sabiralo građivo, a da se u zgodno vrieme ponovi stara igra. I ako svi znaci ne varaju, stanka ta prestala je i nastavlja se, stara borba istim sredstvima, istim ciljevima, rođena istim vodjama, koji misle, da će im ponovno uspjeli pokrenuti istu akciju, a da ni ovog puta ne osjetje ma bilo kakvu posljedicu. Mislimo, da nije zgodno ponavljati ovakve igre, jer vrieme leći i u ovom lietanju odnelo ono zaštitnika njih- ovih idea u ovom kotaru, pa se nadali, da će dojakošnji čimbenici malo ozbiljnije shvatiti stvar i u klicu već ugušiti svaki pokušaj uznemirivanja i uzrujavanja ovog puka, te uzeli u zaštitu one proti kojima je napereana ili bolje reći, bude napereana nova borba. Pak da je to zaista stara borba, ponovljena u istom obliku, opaža se odalje, što se oni opet uhvatise u ko- štac sa novim dušobrižnikom, a to je zaista

počvoren nadzor nad pitomcima u zaopću „Martinianum“ — zavod postoji i danas — u kojem je prije njegova dolaska bio veliki nered, a on ga je u kratko vrijeme iznova uređio.

U ožujku se godine 1838. Grbić oženio Margaritom, kćerju Ivana König-Sattlera, uglednoga profesora prava u Tübingenu, ali nije dugo uživao sreću i zadovoljstvo braka, jer Margarita umrije već nakon nekoliko mjeseci. Sretiniji je Grbić bio u drugom braku, kad se na savjet Kamera- rijejev (možda god. 1540.) oženio Magda- lenom Roser, kćerju uglednoga nekoga građanina túbinskoga i dobrom keta- nicom, s kojom je proživio mnogo sretnih godina i imao petero djece, od koje je sin Kristof bio djak túbinskoga sveučilišta. Magdaleni je umrla neko vrijeme prije Grbića.

Godine je 1540. boravio u Grbićevoj kući Matija Flacije, koji je došao iz Ba- sela i ostab u Tübingenu godinu dana kao reprezentant Grbićevih djaka, a god. 1541. otišao u Wittenberg. Flacije se i u kasnijim godinama svoga života sa zahvalnošću sjećao učenoga svoga zemljaka.

(Konac sledi.)

po njihovom programu, jer je našoj go- spoditi svako, a osobito svećenik — koji ne pleše onako, tako oni sviraju — trno u peti. Zaista čudan pojav, koji se evno po drugi put pojavlja: prvi za oca S. Radunića, drugi za dojakošnjeg dušobrižnika.

Dušobrižnik naš imao je započeti pre- davanje vjeronauka u talijanskoj školi. Na 23. aprila, u određeni sat, došao u školu, da predaje vjeronauk u 3. i 4. razredu. U školskoj sobi našao učitelja Negrija, koga, — posto je htjeo započeti — za- molio, da bi izašao, našto mu ovaj odgo- vorio, da ne može, jer da mora obavjestiti školsko vieće o je- ziku, u kojem će se predavati vjeronauk, a ako će mu g. vjerouči- telj odmah izjaviti u kojem će jeziku pre- davati, on će odmah izaći. Toga vjero- učitelj dakako nije mogao učiniti, dok nije proučio i vidio s kojim imade posla. Vje- roučitelj mu dopusti, da prisustvuje taj sat predavanja i u 1. i 2. odjelu, našto je učitelj pristao i obećao, da će odmah izaći čim mu izjavi o jeziku. Tog dana dakle vjeroučitelj predavao cijeli sat tali- janski, ali sljedećih dana — u 1. i 2. odjelu, bilo je to nemoguće, jer djeca ne razumiju niti najjednostavnijih pitanja: Osvjedočivši se vjeroučitelj — da oni nisu jošte dovoljno pčeceni Talijancima — okrene se prema učitelju, te mu izjavi, da je ovdje nemoguće poučavati talijanski, za to da će u 1. i 2. učionskoj godini poučavati hrvatski. Ali zar mislite, da je bio od riječi, te izašao, kako je to bio obećao dan prije? Niti iz daleka, već jed- nostavno nekud maestetičkim glasom rekao: Protesto contro l'lingua croata in questa scuola; e non so l'ortolo, perchè la legge mi dà il diritto d'invigliare l'ordine nella scuola. Kako to g. Negriju, vi se protivite hrv. jeziku u našoj školi; a niste li sami izjavili, da sa samim tali- janskim jezikom nije nikako moguće na- predovati (značajna izjava, na koju ćemo se u svoje doba navratiti) i jošte imadete toliko srčanosti navo varati vjero- učitelja, da se u tumačenju služi hrvatskim jezikom. Vjeroučitelj mu nato odvrati, da to nije dopušteno, jer da je ovo talijanska škola (ili da bolje nadopunimo njegov smisao: škola za iz- narodjivanje) i da on nije učitelj talijan- skog jezika! Kako ne — začudjeno će Negri — ta i ja tako činim! (Na temelju kojeg paragrafa g. Negri? Znade li to kol. vikar u Lošnju?) Vi ka- žete, da vam zakon daje pravo nadzirati red u školi (a daje li vam pravo uplitiati se u poučavanje i praviti po hartiji bi- jezke?), ali držimo, da se vi tim pravom možete samo onda služiti, kad vjeroučitel- ni bi bio kadar uzdržati reda u školi; Vi dosad toga nikako kazati ne možete. Kako bi se vjeroučitelj mogao u Vas pouzdati, kad ste onako očito protivno dokazali, ne držeci se zadane riječi, dapače vi ste baš narušavali mir, predlažući, koga i što, da pita vjeroučitelja? Za danas, vam, gosp. maestro, ne ćemo više dosadivati, nego, postojmo doznali, da je g. vjero- učitelj našao, da mu nijedan, od 3. i 4. odjela nije znao protumačiti smisao, od Vas zadane lekcije, a što je još gore, ni smisao nekih riječi, a u drugom odjelu, da je našao jednog, koji nije znao odgovoriti ni na ona najjednostavnija pitanja: Ko- liko je Bog ovak? molimo, pa to školsko vieće, da vam pošalje što obilatiiju nagradu za supiranje vjeroučitelja i ob- čini, da vam dade mjesto 200 K, 400 K godišnje, podpore naš puka, je bogat, pa nek plaća, a presv. Ordinarijat, nek vam pošalje pohvalno pismo, što, ste joliko do- primili vjerskoj poduci ove djece. Alno, gobrojinim pako rđiteljem doline djece, petistamo, što će danas sutra njihova pok- ljenja biti uzgojena u lažliberalnom duhu i nadahnuti onim duhom i načelima, koje su rđitelji nepromisljeno poprimili od svojih vodjaka to, da se protivie crkvenim

oblastima i vlastitom jezikom. Nepromisljeno ponavljamo, jer kad bi nekoji stvar bolje promogali i svratili pamet na prošlost ovog mjesta, ne bi se možda ponovno pustali voditi na tanki led, kao nekog dana, kad su se škoro dali nalučkati protiv no- vom dušobrižniku za to, što je ovaj odci- tao misu u staroslovenskom jeziku, nego bi prvo promisljali, radi li on to po čijem nagovoru, ili jer mu to nije zabranjeno. Tada nebi jamačno ustrajali odastanstva, koja bi imala tu zadaću, da to božju imesvega puka — sela — prošve- duje proti tome i kao neograničeni go- spodari diele dekrete, i od časa do časa — kad nekijima u glavu suče — mien- jati svećenike. No ovog puta, rek bi — barem do sada — im to nije uspjelo; hoće li u buduću — ne znamo! Ali za to ipak svračamo pozornost nadležnika na takve pojave, jer ne bi htjei, da se po- nove stari odnosi. Dosada im je uspjelo odstraniti svećenika iz škole, jer iza prije napomenutog događaja, vjeroučitelj, do- lično dušobrižnik, — ne polazi tu školu, a nezdovoljni time, htjei bi pobuditi ne- zadovoljstvo i nepouzdanje u puku prama svećenstvu, da tako njima budu ruke po- sve slobodne.

Rapočani.

U učiteljskih krugova primili smo sljedeći dopis:

Pošto dopisnik iz Istre u Učitelj- skom Tovaristu i na dalje zadirkiva, te mu se prohiljelo čak i polemike (jer mu se hoće honorara — a nema građiva) a veoma su mu, slabo ili ni malo poznate prilike Istre (a još manje Dalmacije, kamo se kam uplitiati) van možda svoje župe, jer u Istri nije ni rođen — a ako nastanjen, to je od malo vremena, daje se do znanja ne samo hrvatskomu učiteljstvu, no i svećenstvu Istre, da se je uredništvo rečenog lista odposlalo sljedeći dopis: Slavno Uredništvo Učiteljskog Tovarista molimo, da blagoizvoli otis- nuti u dojduećem broju lista, sljedeći pred- govor na dopise iz Istre.

Kako učimo u zemljopisu, Istra je dio austrijskoga Primorja, sastavljena iz poluotoka i tri veća otoka, i nekoliko oto- cića, a razdieljena na 6 kotarskih pogla- varstava. Začudo nam je, da se ovaj broj podudara sa brojem vrhlihi sotrud- niko* lista. Da je slavno uredništvo lista, izjavilo u kojih su to kotarih, ili svaki put kad je otisnulo dopis iz Istre, navelo iz koga je kotara dopis pisan, ne bi nam danas trebalo misliti, gdje se u Istri nalazi osoba, stono slovenskomu do- pisniku prevadja dopise u hrvatski jezik, a još bi nam lasnije bilo prosuditi, sa koje strane vjetar duha. Reći će se: ne lko? već što? Nu al to nije uvijek umje- stno; pak ni u ovom slučaju.

Medjutim, mu ponudjemo: naš ja korak stalan, a san sladak — a koliko je istine i realnosti njegovih dopisih, pokazati će budućnost — progovoriti će cielekćipno hrvatsko učiteljsvo i Istri. U kojoj formi, nek se nastupiti. Ne žaljevamo — no dopisnik, ako je: delija na imejdau, a ne striclat iza busije, nek izadje na vidjelo, jer ga inače unapred smatramo plaćenikom lista, od- metnikom roda i slugom u službi nevi- divi ruke, koja ne miruje, no gleda na svaki način, da nas zavadi — a to je jasno kao biele dan i svaki hrvatski učitelj u Istri to vidi — zato, prijatelju, pamet u glavu!

Razne vijesti.

Političke:

Austro-Ugarska. U četvrtak nastavilo je carevinsko vieće nako osam dnevnog počitka svoje djelovanje. Ministar finan- cijia predložio je carev. vieću zakonsku osnovu o produljenju privremenog pro- računa od 1. julija do konca godine. Ta sjednica ostala je bez svakog uspjeha, jer

su Mladoci, obstruirali. Podneseno je mnogo podnesaka, predloga i interpelacije, kojih je čitanje trajalo punih 5 sati.

U sjednici od petka odgovorio je ministar bogošlova, na razne interpelacije, koji je odgovorio, također: na više interpelacije. Inače nije ništa važno riješeno radi obstrukcije. U subotnoj sjednici nastavili su Mladoci obstrukciju, kojom su zaprijetili svaki rad, premda je sjednica trajala 6 sati.

Ova sjednica bijaše zadnja: ovoga mjeseca, a buduća bit će sazvana prvih dana junja.

Iz zastupničkih krugova dolazi vijest, da će vlada upotrebiti duhovske i pravne, na to, da bi sklonula Mladoci, da se kane obstrukcije, nu malo imade izgleda na uspjeh, jer su Mladoci odlučno izjavili, da nepolažu oružja, dok se ne zadovolji opravdanim zahtjevom českoga naroda.

Prvak njemačke konzervativne stranke dr. Kathrein, ugovarao je u ime desnice sa njemačkim liberalnim klubovi o tom, da se, združuje, za uzdržanje parlamenta i za uspješni odpor proti obstrukciji i za parlamentarno rješenje takozvanih državnih potreba, kao što su proračun, kvota i investicije. Ali ni ti ugovori nisu imali uspjeha. Njemački liberalni klubovi držali su se napram tim predlogom i suzdržljivo, ostavljajući sebi otvorena vrata za eventualno obstruiranje i sa njihove strane.

Slavensko-kršćansko-narodna sveza izjavila se za uzpostavu parlamentarnih odnošaja, i ujedno za to, da se bira odbor, koji bi izpitao vladinu osnovu o jezičnom pitanju.

Delegacije razpravljaju u Budimpešti proračun ministarstva izvanjskih posala.

Srbija. O zadnjoj odsudi bivšega ministra Tausanovića, dolaze vijesti iz opozicionálnih krugova, da je i ovoga puta Tausanović pao žrtvom Milanove osvete, i da je on posve nevinn.

Srbska vlada povelila je strogu izragu između činovnika državne uprave. Ta izragu pokazala je, da su viši državni činovnici na svom mjestu, dočim je vlada više nižih činovnika iz službe odpraviti.

Bugarska. Austrijski ministar izvanjskih posala grof Goluckowski obitao se podočnom razprave o proračunu u ugarskoj delegaciji također na odnošaje u Bugarskoj. U vijesti je rekao među ostalim, da su ministri u Bugarskoj preferirane, da će kneževina sklopiti zajam za uređenje svojih financija kod izvanjskih banka, da je pukovnik Papirko uložio u Rusiju jedino u strogo vojničke i naukovne svrhe.

Rusija. Ruske opozicione novine nisu nakon berlinskog sastanka, odlučno proti trojnom savezu izdile, da je taj na teret Austro-Agarskoj i Italiji, a jedino Njemačkoj od koristi. Slobodne novine su na napram tomu pisanju posve suzdržljivo.

Italija. Jedva se je sastao talijanski parlament, već bijaše kraljevskim dekretom odgodjen. Oček je glas, da će vlada razpustiti državno zastupstvo, s kojim ne može da rješava državne poslove.

Rat u južnoj Africi. Sa ratisti dolaze sve to nepovoljniji glasovi za siromašne Boere. Već se može kao izvistično uzeti, da će rat do mala svršiti posvemašnjim potajom Berra. Englezi će im stalno naloziti teške uvjete mira.

Mjestne:

Publjarne kolajne za radnike arsenala u Pull. N. V. sa ukazom od 8. travnja 1900. odučilo je, da se radnicima arsenala podijeli jubilejsku spomen-kolajnu (medalju), kakvu jur imadu državni poslužnici. Pravo do kolajne imadu: 1. Trajno namješteni radnici, koji imadu pravo na mirovinu bilo iz državne blagajne, bilo iz koje blagajne, koju država uzdržava.

2. Oni radnici, koji bijahu u stalnoj službi dne 2. decembra 1898., te su najmanje tri godine prije toga neprekidno služili, i prekoračili dobu od 21. godine.

3. Radnici, koji dne 2. decembra 1898. nisu bili više u aktivnoj službi, ali su ipak službovali 10 godina neprekidno.

4. U točkam 2 i 3 spometuto zaposlenje od 3 odnosno 10 godina, uračunava se i privremeno namještenje.

5. Ostali propisi jednaki su onima državnih poslužnika.

Kolajne podjeljuje lučki admiralat. Radnici u aktivnoj službi prijavljaju se kod pretpostavljenog ravnateljstva, privremeni pak kod one oblasti, od koje primaju plaću.

Pokrajinske:

Imenovanje. Na o. l. namještničtvu u Trstu, bijaše imenovan zdravstvenim asistentom g. dr. Valentin Lucas.

Odlazak kraljevske rumunjske obitelji iz Opatije. Dne 17. t. mj. prije podne, djetlija se rumunjska kraljevska obitelj sa našom Opatijom: Na opatijskom mulu, gdje je čekao parobrod, sakupilo se veliko mnoštvo gostova i domaćeg puka. Visoki putnici uljezoše na srećano ukrašeni parobrod burno pozdravljeni. Kralj Karol zahvalio se je opetovno poglavicom oblastih na prijateljskom susretanju. On, opća, da će i do godine u Opatiju. Parobrod krenu put Rieke sa visokimi gostovi, pozdravljenimi najvažnije od mnozine občinstva.

Na Rieku stigloše visoki putnici oko 10 sati u jutro, te se izkrcše na mulu „Stefanija“, gdje ih je čekao dvorski vlak, kojim krenuše preko Karlovca-Zagreba itd. ravno u Bukarest.

Dr. F. Nakić-Vujanović. Dne 18. t. mj. premijau je u Trstu poznati odvjetnik g. dr. Nakić u rodni iz benkovačke občine u Dalmaciji. G. Nakić bio je u svoje doba na glasu odvjetnik, dok ga nije stigla ta nesreća, da je oglosio. Bolovao je jur dulje vremena, te veoma skromno živio. Premda je boravio u Trstu dugi niz godina, ipak se je zanimao za javne odnošaje u Dalmaciji. Još za posljednjih obćinitih obćinskih izbora u Dalmaciji glasovao je putem punomoći u rodnoj občini za hrvatsku stranku. Bio je osobni prijatelj dićnog Nika Dapara, načelnika u Benkovcu. Počivao u miru.

Izbori obćinskog upravnog vijeća za poreznu obćinu Pazin obdržavati se su dne 29. 7. 30. tek. mi. Nasa će stranka sudjelovati bar u toliko, da održi izborništvo jednog izbornog tiela. Uvedenjem lične dopodnake je dosadnji porezni razmjer u izbornih tijelih posve poremećen i promjenjen nama na stetu. Porezna snaga svakog izbornog tiela iznaša nešto preko 4000 K.

U prvo tielo od 68 izbornika dolazi po porezu samo 5 izbornika. Naravski da su time naši izbornici, koji skoro izključivo plaćaju porez od zemljišnog posjeda potisnuti u drugi izborni tijelo. Neki od ovih izbornika dala očitog znaka, koga idu njezine simpatije. Ona je imime oduzela vodstvo izbora obćinskom načelniku g. dr. Kureliću, komu po zakonu pripada, te sa povjerilo svomu podaslaniku. Povodok tomu je sumnja, da bi načelnik mogao pristrano postupiti. Izdile, da g. dr. Kurelić je još do sada, nikakva izbora voditi, te nije dao nikakva povoda, da se sumnja o njezgovoj nepristranosti. A i svi izbori, koje su do sada ljudi naše stranke ondje vodili nisu mogli dati takva povoda, jer redovito nije se nitko usudio miti utakati protiv istih podnieti s pomaganjem opravdanog razloga.

Tako eto se postupa s namijućim protivnicima, koji kraje našim ljudem, prepis izbornih listina, koji iznanjem pripustaju za mrtve, da druge osobe glasuju, te koji se ne bacaju svakovrstnih prevara prigodom izbora, takvi uživaju spodbudno po-

vjerenje vlastodržaca. Kod obračuna bit će nam i to na rabos.

Iz Halabla (obćina Kastav) pišu nam 20. t. mj. Mnogi je siromašan uz svoje bogatstvo, a mnogi je bogal uža svoje siromaštvo. Ova Salomonova mudra izreka i nehotice upuola nam glavom, kad je ovih dana mrtvačko zvono navie-stilo. Mata Trečić, sina Matova, štranjgara sa pogledu u Marčeljih.

Pametna je sin radost oca i kad ga izgubi, iko da opiše njegovu žalost? Tako i Matovu. Gdje da on nadje utjehe? Što sagriješ, jadnik, nebu gori, a da mu nemila smrt grabi milo za dragim?

U razmaku od dvie godine umrie mu dvie odrasle kćeri, žena i sad sin, koji ia za sebe ostavlja ženu sa djetetom — a on je sam na smrtnoj postelji. Nu kako da to nije dosta, isti dan kad mu sina ponegli, iz kuće oćinske, stiglo pismo od mladjeg sina, u komu mu javlja, da u bolnici leži na smrt bolestan.

Mate Trečić, poznat je rodoljub naš, poznat je u cijeloj okolici kano dobro stojićeg gospodar. — recite mi sada, nije li on dosta siromašan i ubog.

Svatko, iko ga poznae, želi iz srca, da barem njemu u svih tih, težkih biedah i nevoljah Svemogućj povraiti liepo zdravlje. Bože, daj!

Hrvatska pučka skola na Kornicu — obćina Punat — na otoku Krku. Iz izvješća o sjednici zemaljskoga odbora u Foreču od dne 9. aprila doznajemo, da je zem. odbor uzeo do znanja priobćenje zem. školskoga vijeća za Istru, o ustrojenju mješovite pučke skole na Kornicu sa hrvatskim naukovnim jezikom: a talijanskim jezikom kao predmet. U istoj sjednici zaključio zem. odbor, da će uložiti utok proti odluci zem. školskoga vijeća, na temelju koje pušća se na volju roditeljem djece, da izjave na početku školske godine ako žele, da se njihovu djeću ostobodi od poduke u talijanskim jeziku.

Novo društvo. U Pazinu ustrojilo se dne 17. tek. mj. „Gospodarsko društvo“, zadruga na omedjašno jamćenje. Svrha društva jest unapređivati probitke ratarstva u svakom smjeru. U odbor jesu izabrani: gg. dr. S. Kurelić, načelnik i obćinski u Pazinu predsjednikom, Grašić Josip, župnik u Bemu podpredsjednikom, a odbornici Buretić Jakov, načelnik u Boljuni, Defar Sime, načelnik u Tinjanu, Filipić Pravedoslav, župnik u Zminju, Ivrić Anton, župan u Gologorici, Mogorović Ivan, župnik u Grdoselu, Mohorović Ivan, župan u sv. Ivanu i Pavlu, Pocić Frane, načelnik u Zminju, Opasić Mate, posjednik u Pazinu, Opatić Anton, župan u Novacih, Sironić Antun, župan u Terziju i Suran Ivan, posjednik u Bemu.

Odbor je jurve umolio opis u za dr. registar.

Pozdravljamo ovo novo društvo, te želimo, da im prije započne svoje blagotvorno djelovanje. dočim su nauč za dobar uspjeh jamreću vriedne osobe izabrane u odbor.

Našim obćinim radu odstupajućega zastupstva u obćini, nase pako našega velezaslužnoga načelnika g. Slavaja Jenko, koji bijaše vazda i u svakom obziru na svojem mjestu.

Nove izborne listine, bijahu izložene u pravo dobu svakomu obćinaru na vid. Izbori će se obaviti valjda budućeg mjeseca. O kakvoj agitaciji proti sadašnjemu zastupstvu nije ništa čuti, a kad bi je i bilo, nebi imala uspjeha, jer posten i pravdom ovjek, nemože mu naci pogriješiti. On je vratio rodoljubno svoju dužnost na čast obćine i na korist obćinara. U ostalom opreznosti nije u javnom životu nikada dosta, pa tako treba da smo i mi na sve pripravni.

Nastojanjem našeg vriednog načelnika dobili smo u Hrušiću u Fregarju po-

stanske skrinjice, te je našem ipuku u onih selih i tim olakšan posao. Poštu će nositi iz Fregarja kroz Hrušiću te natrag istim putem 3 puta na čedan.

Isto tako imamo se zahvaliti g. načelniku, što nam je poboljšana poštanska sveza između Podgrada i Jelšana. Ta sveza stupiti će, u život, ako se nevatamo, početkom mjeseca julja.

To nisu doduse velike stečevine, ali za naš siromašni i zanemareni kotar dodju dobro i mrvice, pak valja da smo zahvalni onomu, koji nam je pribavi i koji nastoji, da se poboljša naše stanje.

Rusko vojne ladje u tršćanskoj luci. U subotu u jutro dopovile su u tršćansku luku dvie ruske vojne ladje i to oklopnjača „Car Aleksandar II“ i torpednjača „Abrek“. Na oklopnjači, koja ima 628 momaka i 38 topova, nalazi se veliki knez Mihajlo Nikolajević, koji se vraća sa otoka Krfa u svoju domovinu.

Dvie značajne sudbene razprave u Primorju. Dne 17. t. mj obdržavane bijahu kod dvih kotarskih sudova u našem Primorju dvie razprave, koje su toli značajne za postojeće odnošaje u naših pokrajinah, da nam se čini vriednim, da se na nje u kratko osvrtnemo. Jedna od tih razprava vodila se kod okružnoga suda u Gorici, druga kod zemaljskoga suda u Trstu.

Jedna i druga razprava vodila se usljed obtužbe državnoga odvjetništva. Jedna i druga obtužnica osnivala se na istom paragrafu kaznenog zakona. U Gorici bijahu obtuženi: Antun Milocec vlastnik gostione i kavane u Terzu (Furlanija) i njegov netak Josip Vianelli. Državni odvjetnik tužio je progla, što je u njegovoj kavani fonograf igrao dne 9. novembra 1899. opetovno Garibaldijevu himnu, koja je — kako je poznato, naperaća proti Austriji. Drugi bijaše obtužen, što je dobavio fonograf, donio ga u strievu kavanu i tuj dao igrati recenu himnu.

Za tu „svečanost“ pozvao je u kavnu Vianelli stoji prijatelje i znance. Fonograf je po njegovom priznanju igrao tri puta spomenutu himnu. Obtužnicu potvrdio je jedan c. k. oružnik i drugi svjedoci.

C. k. kotarsko poglavarstvo u Gradšćici opisalo je Miloceca kano otvorenog iredentistu i protivnika dinastije. U kavani istoga dogodilo se se prošle godine poznate protaustrijske demonstracije, radi kojih bijaše obtužen Goricki živinar Codernatz.

Obtužene branili su talijanski odvjetnici iz Gorice Pinaucig i Gollob.

Sudu je predsjedao savjetnik Zörerer; obtužbu je zastupao dr. odvjetnik Vidulich. Nakon govora branitelja, povukli se sudci da viječaju. Vrativ se nakon kratkog viječanja, izreče predsjednik osudu, kojom rješava obtužene od obtužbe s razloga, što se Garibaldijevu himnom može doduse poćiniti kaznjiv čin, nu u ovom slučaju da je to izključeno.

Pred tršćanskim sudom sjedila je supruga kćerka dr. Perco, gđa Carmela Perco iz Koprna. Nju je tužilo državno odvjetništvo radi toga, što je dne 25. febrara 1899. dozvolila stromu šest-godišnjemu sinu, odjevenom kano talijanski strieici (bersaglieri) na plesu „Legia Nazionale“ u Koprnu, da maše talijanskom zastavom za pjevanju „Legione“ himne. Ona se nalazila sa sinom u loži. Njezin sin bijaše odlikovan radi najljepšeg odjela prvom nagradom, sastojecom iz svieze u talijanskim bojah.

Nju je branio odvjet. Baseggio. Obtužena bijaše na temelju § 305 k. z. Nju je proglosio sud krivom, odendivaju na glavu od 140 kruna.

Opis ovih razprava čita se kano roman u glasilu tršćanskih židova. Koji znade čitati, između redaka, pojmiti će lahko, čemu služe takovi opisi talijanskoga patriotizma.

Sama po sebi neimaju, za nas ova razprava nikakve važnosti, mu lijednostno ih ipak spomenuti kao dokaz, da neima u Primorju irredentizma. Kao što su to tvrdili, i valjda još tvrde, visokostojće službene osobe.

Bečki parlament. Rad će se k. o. b. s. t. r. u. k. i. e. u Beču se pešo posebna kuha, te nebi bili jako iznenadjeni, kad bi jednog dana dosao predsjednik parlamenta sa gotovim i lepim sjekretom u ruci, te u kratkoj raspuštop državno viece. Već se hvali, I. S. e. e. o. l. e. n. da će Talijani u budućim izborima sa stalnošću oleti Hrvatima jedno mjesto u carevinskom viece, osobito ono u zapadnoj Istri.

Mi upozorujemo naše rodoljube širom Istre, da budu glede vesti iz Beča, na svę pripravni, da ne bude iznenadjena, te da nastoje u svemu, kako bi u budućim izborima izneti časnu zastavu, i pokazati, da smo mi svoj u svojem i time prikazati značaj ove rodne naše grude.

Parnica Belušić - Kamenarović. Iz Koprna nam pišu, da je konačno svršena parnica izmedju g. prof. Belušića i bisvega mu druga u poznatom poduzeću za izradjivanje „Velocimetra“, g. Kamenarovića.

G. Kamenarović podignuo je godine 1893. parnicu proti g. Belušiću, koja je svršila sada i u trećoj molbi na korist g. Belušića. Kako čujemo kani g. Belušić obširnije i javno progovoriti o toj parnici.

Nepovoljno vrijeme. U čitavojsrednjoj Europi vlada za ovo doba godine neobično vrijeme. Neprestane kiše, na sjeveru vjetrovi, snieg i led kao da smę oko Božića. To neugodno vrijeme djeluje silno štetno na vinograde, usjeve, sjenokoše, voćke itd.

Što se napose tiče Primorja, to nam dolaze s raznih strana tužbe, da narod nemože opravljati poljskih posala, da su isti zaostali, da prieti velika pogibelj grozdju, da se ga je nekud malo poleglo, drugdje da se guli itd. itd. Mi doista nepamtimo ovako nepovoljnog vremena u ovo doba godine.

Iz drugih krajeva:

Iz srbskog dvora. Iz Biograda javljaju, da će kralj Aleksandar poći tečajem mjeseca julija o. g. u Karlove Vari, a na prolazku, da će se u Beču zadržati nekoliko dana. U mjesecu augustu posjetiti će kralj svjetsku izložbu u Parizu, gdje će se sastati sa svojom majkom Natalijom, koju nije vidio već od godine 1897.

Iz Ljubljane nam javljaju, da su u tamošnjoj tvornici papira u Josipovom-Dolu, radnici ostavili posao, zahtjevajuć, da se ustanovi najniža plaća radnicima, i da se odпусти nekoje činovnike, koje radnici ne mogu probaviti. Radnici su vrlo nezadovoljni, a medju njuna vlada velika uzrujanost. Rad svake sigurnosti, vojništvo bito je izručeno, da nastupi pri svakom mogućem izgred.

Svečanost razvitja zastave „Trebevića“ u seher-Sarajevu. Riećka svečanost u glavnom gradu Bosne ponosno sakupiti će tamo zastupnike i predstavnike svih hrvatskih pjevačkih društava iz svih hrvatskih zemalja. Sve hrvatske i slovenske novine pozdravljaju unapried iskrenim veselijem ovu kulturnu proslavu, kod koje će se sastati jednokrvna braća raznih vjeroizpoviestih iz raznih zemalja, svi nadahnuti i zauzeti za iste narodne ideale.

Svećana predaja zastave, koju su darovale zagrebačke gospodje sarajevskom hrvatskom pjevačkom društvu „Trebeviću“, bili će veličajna hrv. narodna svećanost. Iz svih dielova Hrvatske i Slovenije nać će se u Sarajevu 2., 3. i 4. junija slavenski gosti. Tih će dana Sarajevo i Bosna pred čitavim svietom pokazati svećano svoj hrvatski značaj. To ne će biti samo društvena svećanost, nego glasna izjava hrvatske misli, skupnog hrvatskog jedinstva i zajedništva. Treći juni imati će za Herceg-Bosnu značenje historičnog događaja, jer baš tamo u kolievci Hrvatstva,

razvitju, čes opet hrvatska zastava nad zastupnici svih razcepanih dielova slavne hrvatske kraljevine.

Rasprava glegoć potonuća „Ike“ u subotu u jutro izrečena je osuda proti kapetana „Ike“, R. Forempocheru. Osudjen je na 4 mjeseca zatvora, što je bio izrokom smrti 23 osobam, a 16 ih izložio pogibelji života. U tu kaznu ubrojena su ona dva mjeseca izdržnog zatvora.

U razlogima priznato je neopravdanim kretanje „Tyrie“ doćim se je, Ika, krećlja sasma, u redu doćasa, kad je kapetan „dao zapovjed, sa svom silom na pried“, koju zapovjed on misli, da je izrekaćo.

Pred sudbenom palaćom bio se sakupio silan narod, koji je željno oćekivao osudu, te koja na njega napravela silan utisak.

Petstogodišnjaka svećilista u Krakovu. Poćetkom mjeseca junija slaviti će starodavno svećiliste ir Krakovu 500-godišnjicu svojeg opstanka. Čać će zastupati na toj slavnosti jedan austrijski nadvojvoda. Sva svećilista u monarhiji poslati će tamo svoje zastupnike, te će pri slavnosti prisustvovati takodjer ministarspredsjednik, te ministri Pientak i Hartl.

Južna Amerika. U južnoameriċki republici Kolumbiji, nastala je od nedavna revolucija. Na 11. ovog mjeseca, sukobile se vladine čete sa ustašima, te po brzajavnim vestima, podlegli ustaše nakon borbe od 70 sati. Glasa se, da ih je sila poginulo, a uzto i dva generala Leal i Herrera, te palo u ruke vladinih pristaša 1200 ustaša, mnogo pušaka, topova i zaire.

Hrv. akad. i. s. zab. društvo „Hrvatstva“ u Gradcu izabralo je na svojoj glavnoj skupštini za ljetni semester dne 11. svibnja 1900 sljedeći odbor:

Predsjednik: cand. med. Rudolf Herceg. Podpredsjednik: cand. med. Drago Mir. Montana. Tajnik: cand. jur. Marij Krle. Bilježnik: stud. lechn. Slavko Bašić. Bilježnik: cand. med. Baldo Cvijić. Knjižničar: stud. phil. Filip Lukacs. Gospodar: stud. med. Jure Boćak. Odborski zamjenici: stud. med. Lujko Debeljak stud. pharm. Stepo Buzolić. Revizori: cand. med. Blaž Biljanec stud. lechn. Ivan Rećić. cand. jur. Lujko Kraljević.

Javna zahvala.

Primivši prigodom mog ustolićenja više brzajavnih i pisemenih čestitaka sa raznih strana, dužnost mi nalaze, da ovim svima od srca zahvalim i Svevišnji ućieliti, te će izpune njihove plemenate želje.

U Novoli, dne 11. svibnja 1900.

Pop: Ante Bonifacic, župnik.

Filijalka C. kr. priv. austr. kreditnoga zavoda za trgovinu i obrt u Trstu.

Novci za uplaćivanja.

U vrijednosnih papirih na 4-dnevni odkaz 2 1/2 %

U pismih na ime uz 4-dnevni odkaz 2 1/2 %

Na pisma, koja se moraju izplatiti u sadanjih pismih austrijske vrijednosti, stajuju u krpepost nove takse, 27. septembra, ta. oćenano 23. oktobra.

U Napoleonih na 30-dnevni odkaz 2 1/2 %

3-mjesecni 2 1/2 %

6-mjesecni 2 1/2 %

Okružni odiet.

U vrijednosnih papirih 2 1/2 %, na svaku svotu. U Napoleonih bez kamata.

Doznaćnice

na Beč, Prag, Peštu, Brno, Lavov, Tropravu, Rieku, kao takodjer za Zagreb, Arad, Bieltiz, Gablonz, Gradac, Sibinj, Inomost, Čelovec, Ljubljana, Linc, Olinoc, Reichenberg, Szaz i Solnograd bez troška.

Kupnja i prodaja

vrijednosnih, diviza, kao takodjer unovćenje kuponah proti odbliku 1 1/2 % provizije, inkaso svih vrsti po najumjestnijim uvjetii.

Predstajnovi

Jamćevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente u Londonu, Parizu, Bećinu ili u drugih gradovih, provizija po jako umjernih uvjetiih. Kreditna pisma na kojigod grad.

Utoći u pohranu.

Primaju se u pohranu vrijednosni papiri, zlatni ili srebrni novac, inozemski novac itd. — po pogodbi. Naša blagajna uplaćuje doznaćnice taljanske narodne banke u talji, frankih ili pako po dnevnom tećaju.

Sveće od pćelinjeg voska sa jamćevinom od K. 2000

preparat za svećenstvu, crkvenim upraviteljnom općinativu uz cenu: 1 kg po K. 4.90

Vosćene sveće: 1 duplire i (austrijski) 4.40 (sastav)

Sveće: 1 duplire i (taljanski sastav) 3.00

Sveće: 1 duplire i (taljanski sastav) 2.40

Taljan. kćerim 2.40

granis 1.20

Povoćeno platno za oltare 2.00

Siljenji i stakla za vjećno svjetlo, po obćinaj su cieni.

Narućbe u vrijednosti od 20 K. napried, pošiljam franko. Pri toćnoj uplati dajem popust od 3%. Sa odlićnim storanjem.

J. KOPAC, Ulica sv. Antona 7. Gorica.

Br. 237/1900.

Oglas.

Drućba sv. Cirila i Metoda za Istru obćrjavati će u četvrtak, dne 31. svibnja 1900. u 3 sata, pp. u prostorijama drućtva „Zora“ u Opatiji, svoju

VII. redovitu glavnu skupštinu

sa sljedećim dnevni redom:

1. Pozdrav i komunikacije predsjednićtva.
 2. Čitanje zapisnika poslednje glavne skupštine.
 3. Izvieće tajnika.
 4. Izvieće blagajnika.
 5. Izvieće nadzornog viece.
 6. Zaključak glede kupnje školske zgrade drućbine škole u Puli.
 7. Zaključak glede imenovanja jednog drućbinog činovnika.
 8. Izbor nove uprave.
 9. Mozebitni predlozi.
- Volosko-Opatija, dne 20. svibnja 1900.

Ravnateljstvo.

Knjigotiskara i knjigovežnica J. Krmpotić i drug.

U PULI

prima sve u knjigotiskarsko-knjigovežku struku spadajuće radnje koje izvršuje brzo i ukusno.

Zaliha svijuh tiskanica za župne i obćinske urede, kao takodjer pisacćeg papira.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinah.

Sve tiskanice

za štedovnia i zajmovna drućtva u obće

preskrbljuje toćno, brzo i jećtino.

Opazuje se, da tiskara preskrbljuje sve tiskanice, koje se rabe bez da bi joj to strana naznaćivala, to jest sve, što je za poćetak poslovanja potrebno; biljećuje, takodjer, knjige itd.